

Eylül 2023

TÜRKİYE'DE DİJİTAL BANKA ÇAĞI

(Bu makale 18 Eylül 2023 tarihinde Av. Dr. Umut Kolcuoğlu'nun Nasıl Bir Ekonomi Gazetesindeki Hukuk Notları başlıklı köşesinde yayımlanmıştır.)

Özellikle COVID-19 salgını döneminde hızlanan dijitalleşme süreci tüm sektörleri olduğu gibi geleneksel bankacılık sektörünü de etkiledi ve dünyada yeni bir bankacılık anlayışının oluşmasına yol açtı. Geleneksel bankaların kredilerinin ciddi bir kısmını müşterilere dijital yollarla sağladığı ve bankaların fiziki şubelerinin kullanımının giderek azaldığı günümüzde, müşterilerin beklentilerine ayak uyduracak hızlı ve yenilikçi çözümler sunmak bankaların öncelikli gündemi haline geldi. Bu amaçla dijital bankaların kurulması ve faaliyetlerinin düzenlenmesi için tüm dünyada mevzuat çalışmalarına hız verildi. Ülkemizde de 29 Aralık 2021'de Resmî Gazete'de yayımlanan Dijital Bankaların Faaliyet Esasları ile Servis Modeli Bankacılığı Hakkında Yönetmelik ile, bu alana ilişkin düzenlemenin temel adımları atılmış oldu. Yönetmelik dijital bankalar ve servis modeli bankacılığına ilişkin kapsamlı düzenlemeler getirerek bankacılık sektörünün dinamiklerini yeniden belirliyor.

Yönetmelik kapsamında faaliyet izni alan dijital bankaların -zorunlu müşteri ilişkileri ofisleri haricinde- fiziksel şubeler olmadan faaliyet gösterebileceği düzenleniyor. Bu durum bankalar için maliyetlerde ciddi bir azalma anlamına geliyor. Müşterilere dijital olarak daha kolay ulaşılabilirlik imkânı sağlanmasının doğal sonucu olarak sektördeki rekabet de artıyor. Bu sayede müşterilere daha çeşitli, pratik ve hızlı erişilebilir finansal hizmetler sunulması sağlanıyor.

Bunun yanında yalnız finansal tüketicilerin ve KOBİ'lerin dijital bankaların kredi müşterisi olabileceğinin altını çizmek gerekiyor. Bu durumun müşteri kitlesi açısından önemli bir sınırlama anlamına geldiği çok açık. Öte yandan, bu sınırlamanın dijital bankaların özellikle belirli bir pazara girmesini kolaylaştırıcı bir etkisinin olacağı söylenebilir.

Yönetmelikte dijital banka faaliyet izni almak için, geleneksel bankalardan farklı olarak, asgari ödenmiş sermaye alt sınırı 30 milyon Türk lirası yerine bir milyar Türk lirası olarak belirleniyor. İlgili düzenlemeden dijital bankaların sağlam bir finansal yeterliliğe sahip olmasının beklendiği anlaşılıyor. Ayrıca, dijital bankaların ödenmiş sermaye tutarlarını iki milyar beşyüz milyon Türk lirasına çıkarmaları halinde, Yönetmelik'te belirtilen faaliyet sınırlamalarının kaldırılmasına olanak tanınıyor. Bu sayede, dijital bankaların diğer kredi kuruluşlarının yapabileceği tüm bankacılık faaliyetlerini ilgili mevzuat çerçevesinde yerine getirmesi mümkün oluyor. Bunun dışında, geleneksel bankalar ve dijital bankalar için kuruluş izinleri, faaliyet izinleri ve kurucularda aranan özellikler bakımından genel şartların benzer olduğu görülüyor.

Tabii tüm bu gelişmelerin yanında dijital bankacılık uygulamalarının geleneksel bankacılığa kıyasla müşterilerin veri gizliliği ve güvenliği konularında endişelere yol açabileceği yönünde eleştiriler de bulunuyor. Dijital banka müşterisi olma ve işlemleri sadece dijital araçlar ile yürütme süreçlerinde çok sayıda kişisel veri temin ediliyor ve işleniyor. Dolayısıyla dijital bankaların veri güvenliği ve gizliliğini sağlamak için atacakları adımlar ve benimseyecekleri politikalar büyük önem taşıyor.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

Yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle birlikte bankacılık sektöründe önemli bir değişim başladı. Birçok geleneksel banka ve fintek şirketi, dijital banka lisanslarını almak için harekete geçti. BDDK, Nisan 2022'den bu yana altı dijital bankanın kurulmasına ve bir dijital bankaya faaliyet izni verilmesine karar verdi. Geleneksel bankalar gelişmelere uyum sağlayıp müşteri tabanlarını dijital platformlara taşıyarak, fintek şirketleri ise müşterilere teknolojik yenilikçi altyapı çözümleri sunarak rekabet avantajı elde etmeye çalışıyor. Dijital dönüşümün yerleşmesiyle dijital bankaların sayısı kaçınılmaz şekilde artacak.

Bankacılık sektörü teknolojiye sürekli uyum sağlaması gereken bir pazar olması nedeniyle her gün gelişmeye devam edecek. Dijital bankacılık da bu anlamda bankacılık sektörünü temelden değiştiren yenilikçi bir yaklaşım getirmiş oldu. Ülkemizde dijital bankacılık çalışmaları özellikle Yönetmelik ile temel bir yasal çerçeveye oturdu. Bu durum, hızlı, pratik ve çeşitli bir müşteri deneyimi yaratılması için gerekli ortamı oluşturarak ve sektördeki finansal kuruluşlar arasında yeni bir rekabetin oluşmasına imkân vererek sonuçta ülkenin ekonomik büyümesine katkı sağlayacak.

İLETİŞİM

Av. Dr. Umut Kolcuoğlu

ukolcuoglu@kolcuoglu.av.tr